

Webinar: Moed en lef om signalen te durven zien

- Integraal werken in de wijk
- Augeo Foundation

Programma webinar

- Mentimeter
- Korte introductie over moed en lef bij het signaleren van geweld
- In gesprek met de praktijk
- Het Kompas: ondersteuningsinstrument bij signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling
- Afronding

Kennismaking

- Ga naar www.menti.com
- Vul de code in: 28583655

Moed (en lef)

Moed heeft altijd te maken met angsten. Iemand moet in een bedreigende situatie zijn om moed te tonen.

Aristoteles: Moed is een belangrijke deugd (karaktereigenschap) om het goede te doen

Dijkstra: Moed is verbonden met een morele verantwoordelijkheid

Brown: Moed maakt kwetsbaar.

Lef: Lef is het voelen van angst en toch besluiten dat iets anders zwaarder weegt. Dat andere doel geeft kracht om tot actie over te gaan. Angst hoort erbij, maar je laat je er niet meer door leiden (Van Voorst, 2020).

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Van Besouw en Dijkstra (2018):

- Angsten die de professionals ervaren zijn onlosmakelijk met het probleem van huiselijk geweld en kindermishandeling verbonden
- Het aanpakken van huiselijk geweld en kindermishandeling wordt al snel als ongrijpbaar ervaren. Moeilijke keuzes en geen garantie op succes.
- Zij noemen dat professionals professionele moed nodig hebben om huiselijk geweld te zien én aan te pakken

Professionele moed

Definitie Professionele moed

Definitie Professionele Morele Moed (May et al., 2003):

Professionele morele moed is het vermogen van de professional om persoonlijke angsten te overwinnen en op te komen voor bepaalde kernwaarden. Het gaat om het omzetten van morele intenties in acties, ondanks de interne of externe druk om iets anders te doen.

- Moed heeft te maken met angsten en kwetsbaarheid
 - Moed is verbonden met waarden
 - Moed hangt samen met wat iemand belangrijk vindt en waar deze naar streeft
 - Moed is universeel en persoonsgebonden
-

Hoe kan professionele moed (en lef) jou helpen?

- Bewustwording van jouw persoonlijke ongemak: Hier schuurt het en het is spannend
- Wat is precies het morele dilemma waar je tegen aan loopt? Welke belangen wegen mee? Normen en waarden? Wat zijn de risico's en kansen?

Moed als uitkomst van besluitvorming

- Daarbij liggen waarden, normen en deugden (het moraal) ten grondslag aan een besluit en de voorgenomen actie.
- Moed wordt veroorzaakt door de weloverwogen afweging tussen risico's en kansen, imagoschade en succes.
- Voorwaarde is dat professionele moed plaatsvindt in een waarderende omgeving.

Wat helpt bij het versterken van professionele moed?

Een aantal voorbeelden:

- Inzicht in eigen handelingsverlegenheid/kwetsbaarheid
- Kennis over huiselijk geweld en kindermishandeling (meldcode, en signaleren van vormen van geweld)
- Vaardigheden om met de betrokkenen in gesprek te gaan
- Kennis vanuit ervaringsdeskundigen
- Breed gedragen visie op onveiligheid (binnen het team/organisatie/gemeente)
- Ruimte voor professionele autonomie
- Veilige cultuur binnen de organisatie om te bespreken en leren
- Kunnen leren van ervaren collega's
- Goede samenwerking met ketenpartners (o.a. Veilig Thuis)

Moed bij signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling

- Professionele moed is nodig bij het zien van signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling en om deze signalen verder te onderzoeken
- Het goed in kaart brengen van de signalen en het onderscheid weten tussen feiten en gevoelens helpt jou om een nieuwe stap te zetten en te handelen

Het Kompass

Aanleiding en ontwikkeling

- Wijkteam Amersfoort: op zoek naar één instrument om HG en KM te signaleren (van 0-100)
- Ontwikkeld samen met de medewerkers van wijkteam Amersfoort
- Op basis van de meldcode, bestaande instrumenten, richtlijnen en relevante documenten
- Het instrument is in de praktijk getest door verschillende wijk- en of jeugdteams (waaronder Hollands Kroon, BUCH gemeenten, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Enschede).
- De onderzochte ervaringen en verbeterpunten zijn verwerkt in de nieuwe versie: het Kompas

De stappen van het Kompas

Stap 1: Signalen in kaart brengen (signalen, risicofactoren, beschermende factoren, risico voor de toekomst)

Stap 2: Overleg met een collega en raadpleeg eventueel Veilig Thuis

Stap 3: Gesprek met de client

Stap 4: Wegen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling

Stap 5: Neem 2 beslissingen

Belangrijke aandachtspunten

- Het kompas is een hulpmiddel voor jou als professional, geen vragenlijst om in het gezin af te nemen
- Wees transparant. Bespreek je vermoedens en bevindingen open met de cliënt/het gezin en neem het op in het dossier.
- Het instrument is niet beslissingssturend of leidend tot waarheidsvinding
- Realiseer je dat het een momentopname is. Wanneer je nieuwe informatie krijgt of als er iets wijzigt in de gezinssituatie, is dat aanleiding om de situatie verder uit te zoeken.

Het Kompas

Maakt onderbuikgevoelens concreet

- ✓ Compleet
- ✓ Onderbouwd
- ✓ Inzicht
- ✓ Ondersteuning; een handvat bij de meldcode
- ✓ Geeft richting; duidelijke koers

Tips bij signaleren

- Doe het niet alleen
- Doe het stap voor stap. Denk niet bij stap 1 al aan wel of niet melden
- Wees transparant
- Werk samen met andere professionals in het gezin
- Blijf betrokken na de melding,
- Laat met je meekijken, organiseer reflectie/tegenspraak
- Voorkom tunnelvisie

"The single most important factor in minimizing errors is to admit you may be wrong" (Eileen Munro)

Meer informatie?

1. Over kompas

[kompas-ondersteuningsinstrument-signaleren.pdf](#)
([integraalwerkenindewijk.nl](#))

2. Info, tools en instrumenten bij werken aan veiligheid voor wijkteams

[Infobox Kwaliteitskader Werken aan veiligheid lokale \(wijk-\)team en gemeenten | Publicatie | Huiselijk Geweld](#)

3. Meldcode magazine voor kinderopvang

<https://www.augeo.nl/-/media/Files/Kinderopvangspecial-2019--Wat-doe-jij.ashx>

4. Meldcode magazine voor onderwijs

<https://www.veiligmetdemeldcode.nl/veilig-met-de-meldcode/veilig>

5. Gratis online oefencasus en handreiking: Leren van calamiteiten ([augeo.nl](#))

Bedankt en
tot ziens

Het Kompas

Ondersteuningsinstrument bij het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling

Vragen? Mail naar:

Julia Ketel j.ketel@movisie.nl

Augeo Foundation

Roely Drijfhout roely@augeo.nl

